

**Regulamentul privind ajutorul de stat
pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă**

Prezentul Regulament transpune Comunicarea Comisiei – Orientări ale UE pentru aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul dezvoltării rapide a rețelelor de comunicații în bandă largă, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. C 25 din 26 ianuarie 2013, p. 1-26.

Secțiunea 1. Scopul și domeniul de aplicare

1. Prezentul Regulament se aplică ajutorului de stat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații în bandă largă.
2. În temeiul art. 5, alin. (1) lit. i) Legea nr. 139 din 15 iunie 2012 cu privire la ajutorul de stat (în continuare Legea), pot fi permise ajutoarele de stat pentru infrastructurile de bandă largă de bună calitate și accesibile ca preț, acordate în scopul creșterii gradului de competitivitate și de inovare, furnizării de oportunități de angajare pentru tineri, prevenirii delocalizării activității economice și atragerii de investiții străine, dacă acestea sînt compatibile cu mediul concurențial normal.
3. Scopul prezentului Regulament este să asigure că ajutorul de stat este complementar și nu înlocuiește investițiile actorilor de pe piață. Orice intervenție a statului trebuie să limiteze riscul de excludere a investițiilor private, de alterare a stimulentele pentru investiții comerciale și de denaturare a concurenței.
4. Obiectivul controlului ajutoarelor de stat în sectorul comunicațiilor în bandă largă este acela de a se asigura că măsurile de ajutor de stat vor avea drept rezultat un nivel superior, sau un ritm mai rapid, al acoperirii și penetrării comunicațiilor în bandă largă decît ar fi fost posibil în absența ajutorului, sprijinindu-se în același timp serviciile de calitate superioară și mai accesibile ca preț, precum și investițiile care susțin concurența. Efectele pozitive ale ajutorului trebuie să fie mai importante decît denaturările concurenței.

Secțiunea 2. Noțiuni principale

5. În sensul prezentului Regulament, se vor folosi următoarele noțiuni:

acces pasiv la nivel angro - acces la un mediu de transmisie fără componente electronice;

acces de tip „bit-stream” - furnizorul accesului la nivel angro instalează o conexiune de acces de mare viteză la sediul clientului și pune la dispoziția terților această conexiune de acces;

conductă - țevă subterană sau tub utilizat la conectarea cablurilor (de fibră optică, de cupru sau coaxiale) ale unei rețele de bandă largă;

degrupare integrală - degruparea fizică ce permite accesul la linia de acces a consumatorului final și oferă posibilitatea ca sistemele de transmisie deținute de concurenți să fie utilizate pentru a transmite direct prin această linie. În anumite situații, degruparea virtuală poate fi considerată echivalentă degrupării fizice;

fibră neagră - fibre inactive fără sisteme de transmisie conectate;

FTTH: Fibre to the Home network – „fibră pînă acasă”, segment de fibră optică ce ajunge pînă la locuința utilizatorului final, respectiv o rețea de acces compusă din linii de fibră optică atît în segmentul de alimentare, cît și în segmentul de conectare al rețelei de acces, inclusiv cablarea locuinței;

FTTB: Fibre to the building – „fibră pînă la clădire”, segment de fibră optică ce ajunge pînă la locuința utilizatorului final, respectiv segmentul de fibră ajunge pînă la clădire, dar în incinta clădirii se folosește cablu de cupru, coaxial sau LAN;

FTTN: Fibre to the Nodes – „fibră pînă la noduri”. Segmentul de fibră optică ajunge pînă la un cabinet stradal situat la cîtiva kilometri distanță de locuința clientului, conexiunea finală realizîndu-se cu ajutorul cablului de cupru (în rețelele de fibră optică pînă la cabinet/VDSL) sau a cablului coaxial (în rețeaua de cablu/DOCSIS 3). Configurația fibre-to-the-node este adesea considerată ca o etapă temporară, intermediară spre configurația FTTH integrală.

rețea de acces de generație următoare (Next Generation Access Network, în continuare NGA) - rețea de acces care are la bază integral sau parțial elemente de fibră optică și care poate să furnizeze servicii de acces în bandă largă cu caracteristici optimizate comparativ cu rețelele de bandă largă de bază existente;

rețea backhaul: partea rețelei de bandă largă care constituie legătura intermediară între rețeaua de bază și rețeaua de acces și care transportă datele către și dinspre rețeaua globală;

rețele neutre - rețele care pot susține orice tip de topologii de rețea. În cazul rețelelor FTTH, infrastructura este compatibilă atît cu topologia punct la punct, cît și cu topologia punct la multipunct;

rețea pasivă - rețea de bandă largă fără componente active. De obicei cuprinde infrastructura de inginerie civilă, conducte și fibră neagră, precum și cabinetele pentru exterior;

segment de acces: segmentul pe „ultimul kilometru” care conectează rețeaua backhaul la sediul utilizatorului final;

punct la multipunct - o topologie de rețea care are linii individuale dedicate pentru client la un nod intermediar al rețelei pasive (de exemplu un cabinet stradal) la nivelul căruia aceste linii sînt grupate într-o linie comună. Gruparea ar putea fi pasivă (cu separatoare precum în cazul unei arhitecturi PON) sau activă (ca de exemplu FTTC).

punct la punct - topologie de rețea prin care liniile clientului sînt dedicate începînd de la client, pînă la punctul de prezență metropolitan (Metropolitan Point of Presence).

produse din categoria accesului la nivel angro - prin obținerea accesului, operatorul poate să utilizeze facilitățile oferite de un alt operator. Produsele din categoria accesului la nivel angro care pot fi furnizate prin rețeaua subvenționată sînt următoarele:

— în cazul rețelei FTTH/FTTB: accesul la conducte, accesul la fibra neagră, accesul necondiționat la bucla locală (acces necondiționat la WDM-PON sau la cutiile de distribuție a fibrei optice (ODF)) și accesul de tip „bit-stream”;

— în cazul rețelelor de cablu: accesul la conducte și accesul de tip „bit-stream”;

— în cazul rețelelor FTTC: accesul la conducte, accesul necondiționat la sub-buclă și accesul de tip „bit-stream”;

— în cazul infrastructurii de rețea pasivă: accesul la conducte, accesul la fibra neagră și/sau accesul necondiționat la bucla locală. În cazul unui operator integrat: obligațiile în materie de acces (diferite de accesul la infrastructura pasivă) se impun în conformitate cu prevederile Recomandării NGA;

— rețele de bandă largă pe bază de ADSL: accesul necondiționat la bucla locală, accesul de tip „bit-stream”;

— în cazul rețelelor mobile sau pe suport radio: „bit-stream”, partajarea stîlpilor și accesul la rețelele backhaul;

— platformă prin satelit: acces de tip „bit-stream”.

zone albe – zone în care nu există sau este improbabil să se dezvolte o infrastructură în bandă largă în viitorul apropiat;

zone gri - zone în care este prezent un operator de rețea și este improbabil să se dezvolte o altă rețea în viitorul apropiat;

zone negre - zone în care există sau vor exista în viitorul apropiat cel puțin două rețele în bandă largă de bază ale unor operatori diferiți, iar serviciile în bandă

largă sînt furnizate în condiții concurențiale, și anume prin concurență pe bază de infrastructură.

Secțiunea 3. Prezența ajutorului

- 6.** Orice măsură de sprijin care întrunește cumulativ condițiile stabilite în art. 3 din Lege constituie ajutor de stat. Se consideră utilizare a resurselor de stat în sensul art. 3 al Legii, de asemenea, dacă statul furnizează un beneficiu în natură, investind în construcția infrastructurii de bandă largă sau a unei părți a infrastructurii.
- 7.** Măsurile de stat care sprijină investițiile în domeniul comunicațiilor în bandă largă vizează exercitarea unei activități economice ce ține de construirea și operarea infrastructurii de bandă largă, furnizarea accesului la aceasta sau facilitarea furnizării de conectivitate către utilizatorii finali.
- 8.** Statul însuși poate desfășura o activitate economică atunci cînd operează și exploatează (parțial) o infrastructură de bandă largă, prin intermediul unei întreprinderi sau în cadrul administrației publice.
- 9.** Construirea infrastructurii unei rețele de comunicații în bandă largă în scopul viitoarei sale exploatare comerciale de către stat sau de către operatori terți constituie o activitate economică.
- 10.** Extinderea unei rețele de comunicații în bandă largă în scopuri necomerciale pot să nu constituie ajutor de stat, deoarece construirea rețelei nu favorizează nici o întreprindere.
- 11.** Dacă, ulterior, o astfel de rețea poate fi utilizată de investitori în domeniul comunicațiilor în bandă largă sau de operatori de comunicații în bandă largă, aceasta va constitui un ajutor de stat.
- 12.** Ajutorul poate fi acordat în mod direct investitorilor în rețea care trebuie selectați pe baza unei licitații competitive.
- 13.** Recurgerea la un proces de selecție asigură limitarea oricărui ajutor la suma minimă necesară pentru proiectul respectiv, atunci cînd contribuția statului nu este furnizată în condiții normale de piață și reprezintă ajutor de stat în temeiul principiului investitorului în economia de piață .
- 14.** Procesul de selecție nu elimină ajutorul, întrucît autoritatea publică va furniza în continuare o subvenție ofertantului câștigător, sub forma unei finanțări a decalajului sau a unei contribuții în natură, iar scopul unei astfel de proceduri este tocmai selecționarea beneficiarului ajutorului.
- 15.** Ofertantul câștigător este beneficiarul ajutorului de stat, deoarece sprijinul financiar primit îi permite să desfășoare această activitate comercială în condiții care nu ar fi altfel disponibile pe piață. În afară de beneficiarul direct al ajutorului, operatorii terți care obțin acces la nivel angro la infrastructura subvenționată sînt beneficiari indirecți.

16. Măsurile de ajutor de stat care sprijină dezvoltarea rețelelor de comunicații în bandă largă sînt selective prin natura lor, întrucît vizează investitori în domeniul comunicațiilor în bandă largă și operatori terți care își desfășoară activitatea doar în anumite segmente ale pieței globale a serviciilor de comunicații electronice.
17. Pentru utilizatorii finali comerciali ai rețelei subvenționate, măsura nu este selectivă atît timp cît accesul la infrastructura subvenționată este permis tuturor sectoarelor din economie.
18. Selectivitatea există în cazul în care dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă vizează în mod specific utilizatori comerciali specializați, în special dacă sprijinul acordat de stat este orientat spre dezvoltarea unei rețele de comunicații în bandă largă în favoarea unor întreprinderi stabilite în prealabil, care nu sînt alese conform criteriilor generale aplicabile în întreaga zonă de care răspunde autoritatea care acordă ajutorul.
19. Sprijinul financiar sau în natură denaturează concurența în măsura în care consolidează poziția unei întreprinderi în raport cu alte întreprinderi.
20. Ajutorul de stat acordat unui concurent are drept efect reducerea capacității operatorilor existenți sau renunțarea operatorilor potențiali de a intra pe o piață nouă sau într-o zonă geografică nouă.
21. Dacă beneficiarul ajutorului deține o cotă mare de piață, în raport cu concurenții săi, denaturările concurenței se consideră a fi accentuate.
22. Atunci cînd beneficiarul ajutorului deține deja o poziție dominantă pe o piață, măsura de ajutor poate întări această poziție dominantă prin slăbirea suplimentară a presiunii concurențiale pe care o pot exercita ceilalți concurenți.

Secțiunea 4. Absența ajutorului: aplicarea principiului investitorului în economia de piață

23. Sursele de capital pe care statul le pune, direct sau indirect, la dispoziția unei întreprinderi, în circumstanțe care corespund condițiilor de piață normale, nu pot fi considerate ajutoare de stat.
24. Atunci cînd participarea la capital a unui investitor public sau injecțiile de capital efectuate de acesta nu prezintă perspective suficiente de rentabilitate, chiar și pe termen lung, o astfel de intervenție este considerată ajutor de stat în sensul Legii, iar compatibilitatea sa cu mediul concurențial normal trebuie evaluată exclusiv pe baza criteriilor prevăzute de legislația în domeniul ajutorului de stat.
25. Conformitatea unei investiții publice cu termenii pieței trebuie să fie demonstrată în detaliu și în mod exhaustiv, fie prin intermediul unei participări semnificative a investitorilor privați, fie prin existența unui plan de afaceri solid, care să prevadă o rentabilitate adecvată a investiției.
26. În cazul în care la proiect participă investitori privați, condiția indispensabilă este că aceștia trebuie să își asume riscul comercial aferent investiției în aceiași termeni și în aceleași condiții ca și investitorul public. Această condiție se aplică și în cazul altor forme de sprijin acordat de stat, cum ar fi creditele preferențiale sau garanțiile.

Secțiunea 5. Ajutoarele de stat pentru dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă ca un serviciu de interes economic

- 27.**În unele cazuri, furnizorii de ajutor de stat pot fi de părere că furnizarea unei rețele de comunicații în bandă largă ar trebui considerată un serviciu de interes economic general (SIEG) în sensul art. 2 alin. (3) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 și pot furniza finanțare publică pe această bază.
- 28.**În astfel de cazuri, măsurile luate de furnizori trebuie analizate în conformitate cu Regulamentul privind ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței nr. 11 din 30 august 2013.
- 29.**Regulamentul privind ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general se aplică și în cazul ajutorului de stat pentru dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă cu respectarea prevederilor pct. 30-38 din prezentul Regulament.
- 30.**Furnizorii de ajutor de stat nu pot să impună obligații specifice de serviciu public pentru serviciile care sînt prestate deja sau care pot fi prestate satisfăcător și în condiții cum ar fi prețul, caracteristicile obiective privind calitatea, continuitatea și accesul la serviciul respectiv, compatibile cu interesul public, de către întreprinderi care își desfășoară activitatea în condiții normale de piață.
- 31.**În zonele în care investitorii privați au investit deja în infrastructura unei rețele de comunicații în bandă largă sau sînt în curs de extindere a rețelei și furnizează deja servicii de bandă largă competitive, cu o acoperire corespunzătoare, introducerea în paralel a unei infrastructuri de comunicații în bandă largă competitivă și finanțată public nu poate fi considerată SIEG.
- 32.**Atunci cînd se poate demonstra că investitorii privați nu sînt în măsură să furnizeze, în viitorul apropiat, o acoperire corespunzătoare a comunicațiilor în bandă largă pentru toți cetățenii sau utilizatorii, lăsînd astfel o parte importantă a populației neconectată, este posibil să se acorde o compensație pentru obligația de serviciu public unei întreprinderi căreia i-a fost atribuită gestionarea unui SIEG, dacă sînt îndeplinite condițiile prevăzute în Regulamentul privind ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general. În această privință, rețelele care urmează să fie luate în considerare pentru evaluarea necesității unui SIEG trebuie să fie întotdeauna de tip comparabil, și anume, fie rețele de comunicații în bandă largă de bază, fie rețele de acces de generație următoare.
- 33.**Dezvoltarea și exploatarea unei infrastructuri de bandă largă pot fi calificate drept SIEG doar în cazul în care astfel de infrastructuri furnizează conectivitate universală pentru toți utilizatorii dintr-o anumită zonă, deopotrivă pentru utilizatorii rezidențiali și cei comerciali. Nu este suficient să se acorde sprijin doar pentru conectarea întreprinderilor.

34. Caracterul obligatoriu al misiunii de SIEG implică faptul că furnizorul rețelei care urmează să fie dezvoltată nu poate să refuze accesul la nivel angro la infrastructură în mod discreționar și/sau discriminatoriu.
35. Recunoașterea misiunii de SIEG pentru dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă trebuie să se bazeze pe furnizarea unei infrastructuri pasive, neutre și deschise. O astfel de rețea trebuie să furnizeze solicitanților de acces toate formele posibile de acces la rețea și să permită concurența efectivă la nivelul pieței cu amănuntul, asigurând furnizarea de servicii competitive și accesibile ca preț pentru utilizatorii finali.
36. Misiunea de SIEG trebuie să vizeze doar dezvoltarea unei rețele de comunicații în bandă largă care să furnizeze conectivitate universală și serviciile conexe de acces la nivel angro, fără a include serviciile de comunicații cu amănuntul.
37. În cazul în care cel care execută misiunea de SIEG este, de asemenea, un operator de bandă largă integrat vertical, trebuie să se instituie garanții adecvate, pentru a se evita orice conflict de interese, orice discriminare nejustificată și orice alt avantaj indirect ascuns. Astfel de garanții trebuie să includă, în special, o obligație de separare contabilă, precum și înființarea unei entități diferite, din punct de vedere structural și juridic, de operatorul integrat vertical. O astfel de entitate trebuie să fie singura responsabilă de respectarea și îndeplinirea misiunii de SIEG care i-a fost atribuită.
38. O misiune de SIEG pentru dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă nu se poate baza pe acordarea unui drept exclusiv sau special, în favoarea furnizorului SIEG.
39. În vederea calculării compensației pentru SIEG, se aplică în întregime principiile din Regulamentul privind ajutorul acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, cu luarea în considerație a principiilor specifice sectorului comunicațiilor în bandă largă expuse în prezentul Regulament.
40. În cazul în care zona pentru care este atribuit SIEG nu se limitează doar la zonele albe datorită dimensiunii sau locației acesteia, este necesar ca furnizorul de SIEG să dezvolte o infrastructură de rețea și în zonele profitabile acoperite deja de către operatorii comerciali. Într-o astfel de situație, orice compensație acordată trebuie să acopere doar costurile de extindere a infrastructurii în zonele albe neprofitabile, luând în considerare veniturile relevante și un profit rezonabil.
41. Cuantumul compensației trebuie calculat *ex ante*, astfel încât să se acopere deficitul de finanțare preconizat pe o anumită perioadă de timp.
42. Este interzis să se stabilească o compensație doar pe baza costurilor și a veniturilor pe măsură ce acestea apar.
43. În cazul în care viitoarele evoluții ale costurilor și ale veniturilor prezintă un grad ridicat de incertitudine și există o puternică asimetrie a informației, autoritatea publică poate să adopte modelele de compensare care nu sînt în întregime *ex ante*, ci mai degrabă o combinație între modelele *ex ante* și *ex post*, prin utilizarea unor mecanisme de recuperare care să permită o repartizare echilibrată a câștigurilor neprevăzute.

44.În cazul în care o misiune de SIEG pentru dezvoltarea unei rețele de comunicații în bandă largă nu se bazează pe dezvoltarea unei infrastructuri aflate în proprietatea statului, se vor introduce mecanisme corespunzătoare în materie de revizuire și recuperare pentru a împiedica furnizorul SIEG să obțină un avantaj necuvenit prin menținerea dreptului de proprietate asupra rețelei care a fost finanțată din fonduri publice, în condițiile expirării termenului de concesiune a SIEG.

Secțiunea 6. Măsuri administrative și de reglementare pentru sprijinirea extinderii comunicațiilor în bandă largă care nu se încadrează în domeniul de aplicare al normelor privind ajutoarele de stat

45.Furnizorii pot alege mai multe tipuri de măsuri pentru a accelera dezvoltarea rețelelor de comunicații în bandă largă și, în special, a rețelelor NGA, în afara finanțării directe a întreprinderilor. Aceste măsuri nu trebuie să implice în mod obligatoriu acordarea unui ajutor de stat în sensul art. 5, alin. (3) din Lege.

46.Având în vedere faptul că o mare parte din costurile dezvoltării rețelelor NGA se datorează lucrărilor civile, furnizorii de ajutor de stat pot decide, conform cadrului de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, să faciliteze procesul de achiziție a drepturilor de trecere, să impună operatorilor de rețea să își coordoneze lucrările de inginerie civilă și/sau să folosească o parte a infrastructurii lor în comun.

47.În același sens, furnizorii de ajutor de stat pot solicita, de asemenea, ca pentru orice construcție nouă, inclusiv rețele noi de apă, energie, transport sau canalizare și/sau clădiri să se instaleze o conexiune compatibilă cu rețelele NGA.

48.Terții au posibilitatea să își instaleze pe cheltuială proprie infrastructura de rețea pasivă, atunci când sînt efectuate lucrări de inginerie civilă de ordin general, în orice situație. Această posibilitate trebuie oferită în mod transparent și nediscriminatoriu tuturor operatorilor interesați și trebuie să fie accesibilă tuturor utilizatorilor potențiali și nu doar operatorilor de comunicații electronice și anume, servicii de electricitate, gaz, apă etc.

49. Pentru a contribui la extinderea comunicațiilor în bandă largă în scopuri comerciale poate fi creat un inventar centralizat al infrastructurii existente, subvenționată sau de alt tip, care să includă eventual și lucrările planificate.

50.Infrastructura existentă nu se referă doar la infrastructura de telecomunicații, cum ar fi infrastructura prin cablu, fără fir sau prin satelit, ci și la infrastructuri alternative - canale, cămine pentru cabluri etc., ale altor sectoare industriale.

Secțiunea 7. Evaluarea compatibilității în temeiul art. 5, alin. (1) din Lege

51.În cazul în care intervenția statului pentru susținerea dezvoltării comunicațiilor în bandă largă îndeplinește condițiile definite în secțiunea 2, compatibilitatea acesteia va fi evaluată, de către Consiliul Concurenței, în temeiul art. 5 alin. (1) lit. (i) din Lege.

- 52.**Furnizorii de ajutor de stat, autoritățile centrale și locale pot adopta diferite modele de intervenție. O listă neexhaustivă a acestor modele este prevăzută în anexa la prezentul Regulament. În afară de cele descrise în anexă, autoritățile publice pot dezvolta și alte modele pentru susținerea dezvoltării comunicațiilor în bandă largă. Pentru toate tipurile de forme de intervenție trebuie să se aplice toate criteriile de compatibilitate prevăzute de prezentul Regulament.
- 53.**Proiectele de ajutor de stat în domeniul comunicațiilor în bandă largă pot fi puse în aplicare în regiuni asistate în sensul art. 5 alin. (1) lit. (i și (j) din Lege și al normelor specifice ale Regulamentului privind ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională aprobat prin Hotărârea Consiliului Concurenței nr. 4 din 30 august 2013.
- 54.**În acest caz, ajutorul pentru comunicațiile în bandă largă poate fi considerat ajutor pentru o investiție inițială, în sensul normelor privind ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională. În cazul în care o măsură intră sub incidența acestor norme și prevede acordarea unui ajutor individual unei singure întreprinderi sau a unui ajutor limitat la un singur domeniu de activitate, furnizorului de ajutor de stat îi revine responsabilitatea de a demonstra că au fost îndeplinite condițiile prevăzute de normele privind ajutoarele de stat pentru dezvoltare regională. Aceasta presupune, în special, că proiectul în cauză contribuie la o strategie de dezvoltare regională coerentă și că, având în vedere natura și dimensiunea proiectului, acesta nu va avea drept rezultat denaturări inacceptabile ale concurenței.
- 55.**La evaluarea în temeiul art. 5 alin. (1) lit. (i) din Lege, Consiliul Concurenței se asigură că impactul pozitiv al măsurii de ajutor în ceea ce privește atingerea unui obiectiv de interes public compensează efectele sale secundare potențial negative, cum ar fi denaturarea concurenței. Acest exercițiu se desfășoară în două etape.
- 56.**În primul rând, orice măsură de ajutor trebuie să fie conformă cu condițiile necesare de mai jos. Nerespectarea uneia dintre condițiile următoare va conduce la declararea ajutorului ca fiind incompatibil cu mediul concurențial normal:
- 1) contribuția la realizarea obiectivelor de interes public;
  - 2) absența furnizării serviciului de către piață din cauza disfuncționalităților pieței sau unor inegalități semnificative;
  - 3) caracterul adecvat al ajutorului de stat ca instrument de politică;
  - 4) existența efectului de stimulare;
  - 5) ajutor limitat la minimumul necesar;
  - 6) efecte negative limitate;
  - 7) transparență.
- 57.**În al doilea rând, în cazul în care sînt îndeplinite toate condițiile necesare, Consiliul Concurenței pune în balanță efectele pozitive ale măsurii de ajutor pentru atingerea unui obiectiv de interes public și potențialele efecte negative.
- 58.**Etapele individuale ale evaluării în domeniul serviciilor de bandă largă sînt prezentate în detaliu în cele ce urmează.

1. Contribuția la realizarea obiectivelor de interes public

59. Consiliul Concurenței va evalua în ce măsură intervenția planificată va contribui la realizarea obiectivelor de interes public, în conformitate cu documentele strategice de dezvoltare a sectorului comunicațiilor electronice.

2. Absența furnizării serviciului de către piață ca urmare a disfuncționalităților pieței sau unor inegalități semnificative

60.În cazul în care piețele, prin propriile mecanisme, fără intervenție, nu pot asigura un rezultat eficient pentru societate, există o disfuncționalitate a pieței.

61. Disfuncționalitate a pieții există atunci când anumite investiții nu sînt realizate, chiar dacă beneficiile economice pentru societate depășesc costul.

62. Faptul că o anumită întreprindere nu ar putea să desfășoare un proiect fără ajutor de stat nu presupune existența unei disfuncționalități a pieței. Decizia unei întreprinderi de a nu investi într-un proiect cu un grad scăzut de profitabilitate sau într-o regiune cu o cerere scăzută a pieței și/sau cu o concurență slabă în materie de costuri nu este un indiciu privind o disfuncționalitate a pieței ci privind faptul că o piață funcționează bine.

63.În cazurile de disfuncționalitate a pieței, acordarea ajutorului de stat poate avea efecte pozitive, iar eficiența globală poate fi ameliorată prin ajustarea stimulentei economice pentru firme.

64.În sectorul comunicațiilor în bandă largă, o formă de disfuncționalitate a pieței este legată de externalitățile pozitive. Astfel de externalități apar atunci când actorii de pe piață nu internalizează în totalitate avantajele acțiunilor lor.

65. Disponibilitatea rețelelor de comunicații în bandă largă conduce la o ofertă mai largă de servicii și la inovare, ceea ce poate aduce beneficii unui număr mai mare de persoane decît cel al investitorilor și abonaților direcți ai rețelei. Prin urmare, rezultatele pieței conduc la efectuarea de investiții private insuficiente în rețelele de comunicații în bandă largă.

66. Datorită aspectelor economice legate de densitatea populației, dezvoltarea rețelelor de bandă largă este mai rentabilă în regiunile în care cererea potențială este mai mare și mai concentrată, și anume în zonele dens populate.

67. Deoarece costurile fixe ale investiției sînt ridicate, costurile unitare cresc în mod semnificativ, pe măsură ce densitatea populației scade. Rețelele în bandă largă dezvoltate în condițiile pieței, au tendința de a acoperi în condiții de rentabilitate doar o parte a populației.

68. Accesul generalizat și la prețuri convenabile la comunicațiile în bandă largă generează externalități pozitive datorită capacității sale de a accelera creșterea și inovarea în toate sectoarele economiei.

69. Atunci când piața nu oferă o infrastructură suficientă a comunicațiilor în bandă largă sau când condițiile de acces nu sînt adecvate, ajutorul de stat poate, contribui la remedierea unor astfel de disfuncționalități ale pieței.

70. Furnizorii de ajutor de stat pot opta să intervină pentru a corecta inegalitățile sociale sau regionale generate de un rezultat al pieței. Ajutorul de stat pentru comunicațiile în bandă largă poate fi utilizat pentru a realiza obiective de echitate, și anume ca modalitate de a îmbunătăți accesul la mijloace esențiale de comunicare și de participare socială, precum și libertatea de expresie pentru toți membrii societății, contribuind astfel la consolidarea coeziunii sociale și teritoriale.

3. Caracterul adecvat al ajutorului de stat ca instrument de politică și caracteristicile măsurii

71. Intervenția publică pentru sprijinirea rețelelor de comunicații în bandă largă poate avea loc la nivel național, regional sau municipal.

72. Coordonarea diferitelor intervenții este obligatorie pentru a se evita suprapunerile și incoerența. În vederea asigurării coerenței și a coordonării intervențiilor locale, autoritățile locale vor asigura un înalt nivel de transparență a inițiativelor locale.

73. Pentru a asigura coerența în utilizarea fondurilor publice, contribuția la reducerea sarcinii administrative pentru autoritățile locale care acordă ajutorul și accelerează punerea în aplicare a măsurilor de ajutor individuale, organul central de specialitate în domeniul comunicațiilor electronice trebuie să elaboreze scheme la nivel național care să includă principiile fundamentale aflate la baza inițiativelor publice și să indice cele mai importante caracteristici ale rețelelor planificate.

74. Punerea în aplicare a proiectelor în domeniul comunicațiilor în bandă largă care sînt finanțate prin ajutoare de stat se efectuează în baza reglementărilor și îndrumărilor organului central de specialitate.

75. Furnizorii de ajutor de stat vor consulta autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice atunci cînd sînt identificate zonele-țintă, în ceea ce privește stabilirea prețurilor și a condițiilor de acces la nivel angro, precum și soluționarea litigiilor între solicitanții de acces și operatorul infrastructurii subvenționate.

76. Furnizorii de ajutor de stat, la elaborarea schemelor de ajutor de stat, vor respecta reglementările în domeniul comunicațiilor electronice privind analizele de piață, produsele de acces la nivel angro și principiile de stabilire a prețurilor.

77.În conformitate cu prevederile art. 9 al Legii, Consiliul Concurenței oferă recomandări utile, în special, cu privire la schemele-cadru de mare amploare, pentru a contribui la crearea unor condiții de concurență echitabile pentru operatorii care participă la licitație și pentru a se evita ca un procentaj disproporționat de mare din fondurile de stat să fie alocat unui singur operator, consolidîndu-se astfel poziția pe piață a acestuia.

78. Pentru elaborarea optimă a măsurii, este necesar ca ajutorul de stat să fie un instrument corespunzător de politică pentru abordarea problemei.

79. Furnizorii trebuie să țină cont de re/alocarea frecvențelor, care ar putea conduce la o posibilă extindere a rețelei în zonele-țintă, acest lucru permițîndu-le să își atingă obiectivele fără furnizarea unor granturi directe.

4. Existența efectului de stimulare

80. Pentru a identifica existența efectului de stimulare al măsurii, trebuie să se verifice dacă investițiile în rețeaua de comunicații în bandă largă în cauză nu ar fi fost efectuate în același interval de timp în absența unui ajutor de stat. În cazul în care operatorul este supus anumitor obligații privind acoperirea zonei-țintă, acesta nu poate fi eligibil pentru ajutorul de stat, întrucât este puțin probabil ca ajutorul să aibă un efect stimulat.

5. Ajutor limitat la minimumul necesar

81. La evaluarea caracterului proporțional al măsurilor notificate, Consiliul Concurenței se conduce de condițiile necesare pentru reducerea ajutorului de stat implicat și a potențialelor denaturări ale concurenței, expuse în secțiunile următoare.

6. Efecte negative limitate

82. Schimbarea comportamentului beneficiarului ca urmare a acordării ajutorului poate avea efecte negative asupra concurenței.

83. Semnificația denaturării concurenței poate fi evaluată prin prisma efectelor asupra concurenților. Scăderea rentabilității investițiilor anterioare ale concurenților din cauza ajutorului, duce la reducerea propriilor investiții viitoare sau chiar la retragerea de pe piață cu totul.

84. Atunci când beneficiarul ajutorului care urmează să fie ales în urma procesului de selecție competitiv este o întreprindere care deține o poziție dominantă pe o piață sau poziția sa poate deveni dominantă datorită investiției finanțate de stat, măsura de ajutor slăbește presiunea concurențială pe care o pot exercita concurenții.

85. Dacă o măsură de ajutor de stat sau condițiile atașate acesteia, inclusiv metoda de finanțare atunci când formează parte integrantă a măsurii, conduc la o încălcare a legislației, ajutorul nu poate fi declarat compatibil cu mediul concurențial normal.

7. Transparență

86. Ajutorul se acordă în mod transparent; în special, trebuie să se asigure că furnizorii de ajutor de stat, întreprinderile, publicul interesat și Consiliul Concurenței au acces cu ușurință la toate actele relevante și la informațiile pertinente referitoare la ajutorul acordat.

8. Analiza comparativă generală și condițiile de compatibilitate pentru limitarea denaturării concurenței

- 87.**O schemă de ajutoare de stat pentru comunicațiile în bandă largă trebuie să asigure că bilanțul general al efectelor măsurii este pozitiv.
- 88.**În acest sens, efectul măsurii de ajutor de stat este descris ca o schimbare a activității în comparație cu ceea ce s-ar fi întâmplat în absența ajutorului.
- 89.**Efectele pozitive ale ajutorului sînt legate direct de schimbarea comportamentului beneficiarului ajutorului. Această schimbare trebuie să faciliteze atingerea obiectivului de interes public vizat. În sectorul comunicațiilor în bandă largă, ajutorul trebuie să conducă la dezvoltarea unei noi infrastructuri care altfel nu ar fi existat, avînd astfel ca rezultat o capacitate și o viteză suplimentară pe piață, prețuri mai mici, o ofertă mai variată pentru consumatori, o calitate superioară și un grad mai ridicat de inovare.
- 90.**O rețea care face obiectul unei subvenții trebuie să asigure o schimbare semnificativă în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor de comunicații în bandă largă. Se consideră că are loc o schimbare semnificativă în cazul în care, ca urmare a intervenției publice:
- 1) ofertantul selectat realizează noi investiții semnificative în rețeaua de comunicații în bandă largă și
  - 2) infrastructura subvenționată aduce noi capacități semnificative pe piață în ceea ce privește disponibilitatea și capacitatea serviciilor de comunicații electronice în bandă largă, vitezele și concurența.
- 91.**Schimbarea semnificativă trebuie comparată cu cea reprezentată de extinderile existente și cele planificate în mod concret ale rețelelor.
- 92.**În plus, pentru a se asigura că efectele negative asupra concurenței sînt reduse la minimum, trebuie respectate condițiile prevăzute de secțiunea 8.4 în elaborarea măsurii de ajutor.
- 93.**Pentru a se asigura că denaturarea concurenței este limitată, Consiliul Concurenței poate solicita ca anumite scheme să facă obiectul unei limitări în timp, în mod normal, de 4 ani sau mai puțin, și al unei evaluări pentru a verifica:
- 1) dacă ipotezele și condițiile care au stat la baza deciziei privind compatibilitatea au fost realizate;
  - 2) eficacitatea măsurii de ajutor în lumina obiectivelor sale predefinite;
  - 3) impactul acesteia asupra piețelor și concurenței, precum și absența efectelor de denaturare nejustificate pe durata schemei de ajutor, contrar intereselor publice.
- 94.**Evaluarea prevăzută la pct. 93 se aplică doar în cazul schemelor de ajutor naționale și al schemelor de ajutor cu bugete ridicate, care conțin caracteristici de noutate, sau atunci cînd sînt prevăzute modificări semnificative privind piața, tehnologia sau reglementarea. Evaluarea trebuie să fie efectuată de către un expert independent selectat de către autoritatea care acordă ajutorul de stat, pe baza unei metodologii comune, și este făcută publică. Evaluarea este prezentată Consiliului Concurenței în timp util, pentru a permite analizarea posibilității de prelungire a măsurii de ajutor și, în orice caz, la expirarea schemei.

95. Domeniul de aplicare și modalitățile exacte ale evaluării sînt definite în decizia de aprobare a măsurii de ajutor. Orice măsură de ajutor ulterioară, cu un obiectiv similar, ține seama de rezultatele acestei evaluări.
96. În cazul în care testul comparativ arată că efectele negative depășesc avantajele, Consiliul Concurenței poate interzice ajutorul sau poate solicita acțiuni de corecție, fie la nivelul structurii ajutorului, fie la nivelul dezavantajelor pentru concurență.

Secțiunea 8. Evaluarea ajutorului de stat pentru comunicațiile în bandă largă

8.1. Tipuri de rețele de comunicații în bandă largă

97. În scopul evaluării ajutorului de stat, în prezentul Regulament se face distincție între rețelele de bază și rețelele NGA.
98. Mai multe platforme tehnologice diferite pot fi considerate ca reprezentînd rețele de comunicații în bandă largă de bază, inclusiv liniile de abonat asimetrice digitale, pînă la rețelele ADSL2+, rețelele prin cablu neoptimizate, precum DOCSIS 2.0, rețelele mobile de a treia generație (UMTS) și sistemele prin satelit.
99. Rețelele NGA sînt rețele de acces care se bazează în întregime sau parțial pe elemente optice și care sînt capabile să furnizeze servicii de acces în bandă largă cu capacități optimizate în comparație cu rețelele în bandă largă de bază existente.
100. Rețelele NGA trebuie să întrunească cel puțin următoarele caracteristici:
- 1) furnizează servicii în mod fiabil, la o viteză foarte ridicată per abonat, prin rețele backhaul optice sau tehnologie echivalentă și sînt situate suficient de aproape de locația utilizatorului pentru a garanta furnizarea efectivă a serviciilor de foarte mare viteză;
  - 2) suportă o varietate de servicii digitale avansate, inclusiv servicii convergente bazate exclusiv pe IP (converged all-IP); și
  - 3) furnizează viteze de încărcare substanțial mai mari față de rețelele în bandă largă de bază.
101. În stadiul actual al pieței și al dezvoltării tehnologice, rețelele NGA sînt:
- 1) rețele de acces pe bază de fibră optică (FTTx);
  - 2) rețele prin cablu avansate și modernizate, care utilizează cel puțin standardul DOCSIS 3.0 pentru modemuri prin cablu; și
  - 3) anumite rețele de acces fără fir avansate, capabile să furnizeze în mod fiabil viteze ridicate fiecărui abonat.
102. La elaborarea schemelor de ajutor de stat trebuie să se țină cont că, pe termen lung, se preconizează o înlocuire a rețelelor în bandă largă de bază cu rețele NGA și nu doar o modernizare a acestora, în special, că în viitor, între zonele acoperite și cele neacoperite de rețele NGA să existe diferențe importante.
103. Furnizorii de ajutor de stat pot decide în mod independent asupra modalității de intervenție, cu condiția ca aceasta să fie conformă normelor în materie de ajutoare de stat.

- 104.** În unele cazuri, furnizorii de ajutor de stat pot decide să finanțeze așa-numitele rețele de generație următoare, adică rețele backhaul care nu ajung la utilizatorul final, care sînt necesare operatorilor cu amănuntul din domeniul telecomunicațiilor pentru a furniza utilizatorilor finali servicii de acces la internet.
- 105.** Furnizorii de ajutor de stat pot decide să efectueze doar lucrări de construcții civile, cum ar fi excavări pe domeniul public, construcția de conducte, pentru a permite și accelera dezvoltarea propriilor elemente de rețea de către operatorii în cauză.
- 106.** Furnizorii de ajutor de stat trebuie să ia în considerare soluții prin satelit, atunci cînd acestea sînt adecvate.

8.2. Distincția între zonele albe, gri și negre în ceea ce privește rețelele în bandă largă de bază

- 107.** În vederea evaluării disfuncționalității pieței și a obiectivelor de echitate, se va face distincție între tipurile de zone care pot fi vizate. În cazul identificării zonelor-țintă, atunci cînd intervenția publică este limitată la partea de backhaul a unei rețele, evaluarea ajutorului de stat va ține seama de situația existentă atît pe piețele de backhaul, cît și pe piețele accesului.
- 108.** Zonele identificate pot fi albe, gri sau negre.
- 109.** Pentru a identifica zonele geografice ca fiind albe, gri sau negre, furnizorul care acordă ajutorul trebuie să stabilească dacă în zona-țintă există infrastructuri de bandă largă.
- 110.** Pentru a garanta faptul că intervenția publică nu afectează investițiile private, furnizorii trebuie să verifice dacă investitorii privați au planuri concrete de extindere a propriei infrastructuri în următorii trei ani.
- 111.** Perioada de trei ani începe să curgă din momentul publicării măsurii de ajutor planificate.
- 112.** În cazul în care furnizorul de ajutor de stat optează pentru un orizont de timp mai mare în vederea dezvoltării infrastructurii subvenționate, pentru a evalua existența planurilor de investiții comerciale trebuie să se folosească același orizont de timp.
- 113.** Pentru a verifica că nu există investitori privați care intenționează să își extindă infrastructura proprie în viitorul apropiat, furnizorul de ajutor de stat trebuie să publice un rezumat al măsurii de ajutor planificate și să invite părțile interesate să prezinte observații.
- 114.** În cazul în care există o simplă exprimare a interesului de către un investitor privat, furnizorul trebuie să solicite anumite angajamente de la investitorul privat înainte de a amîna intervenția publică.
- 115.** Aceste angajamente trebuie să asigure că se vor înregistra progrese semnificative în ceea ce privește gradul de acoperire în termenul de trei ani sau pe parcursul perioadei mai lungi prevăzute pentru investiția care face obiectul ajutorului.

116. Furnizorul poate solicita operatorului respectiv să încheie un contract care să prevadă angajamentele în materie de dezvoltare. Acest contract trebuie să prevadă o serie de etape ce trebuie realizate pe durata perioadei de trei ani și raportarea cu privire la progresele înregistrate.
117. În această privință, un operator trebuie să poată demonstra că, în perioada de trei ani, va acoperi o parte importantă a teritoriului și a populației în cauză.
118. Furnizorul poate solicita oricărui operator care își exprimă interesul de a-și dezvolta propria infrastructură în zona-țintă să prezinte un plan de afaceri credibil, documente justificative, cum ar fi acordul de împrumut din partea băncii și un calendar detaliat al planului de dezvoltare în termen de două luni.
119. Investițiile trebuie să înceapă în termen de douăsprezece luni, interval în care operatorul trebuie să obținută aprobarea pentru majoritatea drepturilor de trecere necesare pentru implementarea proiectului.
120. Etapele suplimentare privind progresul măsurilor vor fi convenite pentru fiecare perioadă de șase luni.
121. În cazul în care nu este realizată o etapă, furnizorul poate pune în execuție planurile sale în materie de intervenție publică. Această regulă se aplică atât în cazul rețelelor de bază, cât și al rețelelor NGA.

Zonele albe: promovarea obiectivului de coeziune teritorială și dezvoltare economică

122. Consiliul Concurenței acceptă faptul că, prin acordarea de sprijin financiar pentru furnizarea de servicii de comunicații în bandă largă în zone în care acestea nu sînt disponibile în prezent, furnizorii urmăresc obiective autentice de coeziune și dezvoltare economică și, în consecință, este probabil ca intervenția lor să fie conformă interesului public, în măsura în care sînt respectate condițiile prevăzute în secțiunea 8.4.

Zonele gri: necesitatea unei evaluări mai detaliate

123. Dacă o întreprindere operează în mod separat rețele fixe și mobile în aceeași zonă, acest lucru nu va schimba categoria atribuită unei astfel de zone.
124. Situația concurențială este evaluată în funcție de numărul de operatori de infrastructură existenți.
125. Simpla existență a unui singur operator de rețea nu indică că nu există nici o disfuncționalitate a pieței sau nici o problemă de coeziune.
126. Finanțarea unei infrastructuri alternative este o măsură adecvată dacă operatorul respectiv deține o putere de piață și acesta poate oferi cetățenilor o combinație care nu este optimă între calitatea și prețurile serviciilor, existînd riscul ca anumite categorii de utilizatori să nu fie deservite în mod adecvat sau, în absența unor tarife reglementate pentru accesul la nivel angro, ca prețurile cu amănuntul să fie mai ridicate decît cele pentru servicii similare oferite în alte zone sau regiuni comparabile,

însă mai competitive, ale țării, și pe lângă aceasta, există doar perspective reduse ca operatori alternativi să intre pe piață.

- 127.** Ajutorul de stat acordat pentru construirea unei rețele deschise și neutre poate fi declarat compatibil, chiar dacă locațiile vizate sînt deservite deja de operatorul tradițional de rețea, dacă se demonstrează că liniile închiriate oferite de operatorul tradițional sînt foarte scumpe, inaccesibile pentru beneficiarii rețelei.
- 128.** Ajutorul de stat pentru dezvoltarea rețelelor de comunicații în bandă largă în zonele gri se justifică doar în cazul în care se demonstrează în mod clar că o disfuncționalitate a pieței persistă. În acest caz se efectuează o analiză și o evaluare detaliată a compatibilității.
- 129.** Zonele gri pot fi eligibile pentru ajutor de stat, în măsura în care sînt îndeplinite condițiile de compatibilitate prevăzute în secțiunea 8.4, dacă se dovedește că:
- 1) nu sînt oferite servicii la prețuri accesibile sau servicii adecvate pentru a răspunde nevoilor cetățenilor sau ale utilizatorilor comerciali; și că
  - 2) nu sînt disponibile măsuri cu un grad de denaturare mai redus, inclusiv reglementare *ex ante*, pentru a atinge aceleași obiective.
- 130.** În scopul stabilirii criteriilor de la subpct. 1) și 2) din pct. 129, Consiliul Concurenței va evalua, în special:
- 1) dacă, examinînd nivelul prețurilor curente pentru comunicațiile în bandă largă, tipul de servicii oferite utilizatorilor finali, rezidențiali și comerciali și condițiile aferente acestora, condițiile generale ale pieței nu sînt adecvate;
  - 2) dacă, în lipsa reglementării *ex ante* impuse de autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice, accesul efectiv la rețea nu este oferit unor părți terțe sau dacă condițiile de acces nu stimulează concurența;
  - 3) dacă există obstacole generale în calea accesului potențial al altor operatori de comunicații electronice; și dacă
  - 4) măsurile luate sau căile de atac impuse de autoritatea de reglementare în ceea ce privește furnizorul de rețea existent nu au reușit să soluționeze aceste probleme.
- 131.** Pe lângă specificațiile de la punctul 130, furnizorii de ajutor de stat vor lua în considerare indicatori precum: rata de penetrare pentru serviciile cu cel mai ridicat grad de performanță, prețurile excesiv de ridicate pentru serviciile de înaltă performanță, inclusiv linii închiriate pentru utilizatorii finali, avînd ca efect descurajarea preluării și inovării, servicii de e-guvernare în curs de dezvoltare care necesită performanțe care le depășesc pe cele oferite de rețeaua existentă. În cazul în care în zona-țintă o parte semnificativă a cetățenilor și a utilizatorilor comerciali este deja deservită în mod adecvat, trebuie să se asigure faptul că intervenția publică nu duce la construirea excesivă nejustificată a infrastructurii existente. În acest caz, intervenția publică poate fi limitată doar la măsuri de acoperire a lipsurilor.

132. Numai zonele gri care îndeplinesc criteriile de eligibilitate enumerate mai sus vor fi supuse testului de compatibilitate descris în secțiunea 8.4.

Zonele negre: nu este necesară intervenția statului

133. Atunci când într-o anumită zonă geografică există sau vor exista în viitorul apropiat cel puțin două rețele în bandă largă de bază ale unor operatori diferiți, iar serviciile în bandă largă sînt furnizate în condiții concurențiale, și anume prin concurență pe bază de infrastructură, se consideră că nu există disfuncționalități ale pieței.

134. În absența unei disfuncționalități a pieței clar demonstrate, Consiliul Concurenței nu va autoriza măsurile de finanțare a extinderii unei infrastructuri suplimentare în bandă largă într-o zonă neagră.

135. În cazul în care există o singură infrastructură, chiar dacă această infrastructură este folosită – prin degruparea buclei locale – de către mai mulți operatori de comunicații electronice, o situație de acest tip este considerată a fi o zonă gri concurențială și nu este considerată zonă neagră, în sensul prezentului Regulament.

8.3. Distincția între zonele albe, gri și negre în ceea ce privește rețelele NGA

136. Distincția făcută în secțiunea 8.2 între zone albe, gri și negre se aplică și pentru evaluarea compatibilității ajutorului de stat acordat pentru rețelele NGA cu mediul concurențial normal în temeiul art. 5 alin. (1) lit. i) din Lege.

Zone NGA albe

137. În scopul evaluării ajutorului de stat pentru rețelele NGA, o zonă în care, momentan, nu există rețele NGA și în care nu se prevede posibilitatea construirii acestor rețele într-un interval de trei ani, în conformitate cu pct. 109-121, de către investitori privați este considerată o zonă NGA albă.

138. Zonele de acest tip sînt eligibile pentru acordarea de ajutor de stat pentru rețelele NGA, în contextul în care sînt îndeplinite condițiile privind compatibilitatea menționate în secțiunile 8.4 și 8.5.

Zone NGA gri

139. O zonă este considerată zonă NGA gri în cazul în care există o singură rețea NGA care funcționează sau care urmează să fie dezvoltată în următorii trei ani și nu există planuri ale unui operator de a dezvolta o altă rețea NGA în următorii trei ani.

140. Atunci cînd o întreprindere operează în mod separat rețele NGA fixe și fără fir în aceeași zonă, acest lucru nu va schimba categoria atribuită unei astfel de zone.
141. Atunci cînd se evaluează posibilitatea ca alți investitori de rețea să dezvolte rețele NGA suplimentare într-o anumită zonă, trebuie să se țină cont de măsurile de reglementare sau legislative existente care au putut contribui la reducerea barierelor pentru dezvoltarea unor rețele de acest tip, cum ar fi prevederi privind accesul la conducte, utilizarea în comun a infrastructurii etc.
142. Consiliul Concurenței va realiza o analiză mai detaliată pentru a verifica dacă intervenția statului este necesară, dat fiind că intervenția statului în aceste zone implică un risc ridicat de excludere a investitorilor existenți și de denaturare a concurenței. În acest sens, Consiliul Concurenței va efectua evaluarea sa pe baza condițiilor de compatibilitate prevăzute de prezentul Regulament.

Zone NGA negre

143. O zonă NGA neagră se consideră o zonă în care există sau se vor dezvolta, în următorii trei ani, cel puțin două rețele NGA ale unor operatori diferiți.
144. Consiliul Concurenței va considera că sprijinul de stat pentru încă o rețea NGA echivalentă în aceste zone, cu finanțare din fonduri publice, ar putea denatura grav concurența și că este incompatibil cu mediul concurențial normal în temeiul Legii.

8.4. Caracteristicile măsurii și necesitatea limitării denaturărilor concurenței

145. Fiecare măsură de stat de sprijinire a dezvoltării comunicațiilor în bandă largă trebuie să îndeplinească toate principiile de compatibilitate, descrise în secțiunea 7, inclusiv obiectivul de interes public, existența unei disfuncționalități a pieței, caracterul adecvat și efectul stimulatoriu al măsurii.

Pentru a demonstra proporționalitatea măsurii la evaluarea limitării denaturării concurenței trebuie demonstrat modul în care se obține o schimbare semnificativă în toate cazurile, în zonele albe, gri și negre și trebuie îndeplinite următoarele condiții necesare.

1) Cartografiere detaliată și analiza acoperirii.

Furnizorii de ajutor de stat trebuie să identifice în mod clar zonele geografice care vor fi vizate de măsura de sprijin în cauză, ori de câte ori este posibil, în cooperare cu autoritățile competente, să consulte autoritatea de reglementare și cu luarea în considerare a condițiilor economice în definirea regiunilor relevante înainte de lansarea ofertei. Această cartografiere trebuie efectuată pe baza gospodăriilor deservite

de o anumită infrastructură de rețea, și nu pe baza numărului efectiv de gospodării sau de clienți racordați care au un abonament.

2) *Consultare publică.*

Furnizorii de ajutor de stat trebuie să disemineze în mod corespunzător principalele caracteristici ale măsurii și lista zonelor-țintă prin publicarea informațiilor relevante privind proiectul și prin invitarea părților interesate să prezinte observații. Publicarea informațiilor pe o pagină de internet centrală, la nivel național, asigură faptul că acestea sînt puse la dispoziția tuturor părților interesate.

3) *Proces de selecție competitiv.*

Ori de cîte ori furnizorii care acordă ajutorul selectează un operator terț pentru a dezvolta și exploata infrastructura subvenționată, procesul de selecție trebuie să se desfășoare în conformitate cu spiritul și cu principiile legislației privind achizițiile publice. Tratatamentul egal și nediscriminatoriu al tuturor ofertanților și existența unor criterii obiective de licitație sînt condiții indispensabile. Furnizorii trebuie să asigure un proces transparent și un rezultat competitiv, precum și să utilizeze un site internet central specific, la nivel național, pentru a publica toate procedurile de licitație în curs privind măsurile de ajutor de stat în domeniul comunicațiilor în bandă largă. În cazul în care pentru un proces de selecție competitiv nu se reunește un număr suficient de ofertanți, calculul costului propus de ofertantul câștigător poate fi supus examinării de către un auditor extern.

În cazul în care autoritatea publică decide să dezvolte și să gestioneze rețeaua în mod direct sau prin intermediul unei entități pe care o deține în totalitate:

- a) operatorii rețelelor deținute de sectorul public trebuie să își limiteze activitatea la zonele-țintă prestabilite și să nu extindă activitatea la alte regiuni atractive din punct de vedere comercial;
- b) autoritatea publică trebuie să își limiteze activitatea la întreținerea infrastructurii pasive și la acordarea accesului la aceasta și să nu se angajeze în activități concurențiale cu operatorii comerciali la nivelul vânzării cu amănuntul; și
- c) trebuie să existe o separare contabilă între fondurile utilizate pentru exploatarea rețelelor și celelalte fonduri aflate la dispoziția autorității publice.

4) *Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.*

În contextul unei proceduri de licitație competitive, furnizorul care acordă ajutorul stabilește criteriile de atribuire calitative pe baza cărora sînt evaluate ofertele depuse. Criteriile relevante pot include, acoperirea geografică realizată, sustenabilitatea abordării tehnologice sau impactul soluției propuse asupra concurenței. Aceste criterii calitative trebuie să fie evaluate în raport cu valoarea ajutorului solicitat. Pentru a reduce suma ajutorului care urmează a fi acordat, în condiții de calitate similare, dacă nu identice, ofertantul care solicită cel mai mic quantum trebuie să primească un punctaj mai avantajos la evaluarea generală a ofertei sale. Furnizorul trebuie de fiecare dată să specifice în prealabil ponderea relativă pe care o va atribui fiecăruia dintre criteriile calitative alese.

5) Neutralitate tehnologică.

Oferta nu trebuie să favorizeze sau să excludă o anumită tehnologie sau platformă de rețea. Ofertanții trebuie să aibă posibilitatea de a propune furnizarea serviciilor necesare de bandă largă, utilizînd sau combinînd orice tehnologie pe care o consideră adecvată. Pe baza criteriilor obiective de licitație, furnizorul are dreptul de a selecta cele mai potrivite soluții tehnologice sau combinații de soluții tehnologice. Acoperirea universală a unor zone-țintă mai mari poate fi obținută printr-o combinație de tehnologii.

6) Utilizarea infrastructurii existente.

Furnizorii trebuie să încurajeze ofertanții să utilizeze infrastructura existentă disponibilă, pentru a evita duplicarea inutilă și ineficientă a resurselor și pentru a reduce sumele alocate finanțării publice. Orice operator care deține sau care are controlul asupra infrastructurii, indiferent dacă este utilizată în practică, în zona vizată și care dorește să participe la licitație, trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) să informeze furnizorul și autoritatea de reglementare în domeniul comunicațiilor electronice cu privire la existența acelei infrastructuri, în etapa consultării publice;
- b) să furnizeze toate informațiile relevante altor ofertanți în momentul în care aceștia ar putea să includă respectiva infrastructură în ofertele lor.

Organul central de specialitate trebuie să instituie o bază de date la nivel național cu privire la disponibilitatea infrastructurilor existente care ar putea fi reutilizate pentru introducerea comunicațiilor în bandă largă.

7) Acces la nivel angro.

Beneficiarul măsurii de stat de sprijinire a comunicațiilor în bandă largă este obligat să asigure accesul efectiv la nivel angro al părților terțe la infrastructura de bandă largă subvenționată. Pentru modelele de administrare în care infrastructura de bandă largă subvenționată oferă părților terțe doar servicii de acces la nivel angro, nu servicii cu amănuntul, posibilele denaturări ale concurenței sînt reduse și mai mult. Tipul obligațiilor pentru accesul la nivel angro impuse în cazul unei rețele subvenționate trebuie aliniat la gama de obligații privind accesul, identificate în conformitate cu reglementările sectoriale. Beneficiarii trebuie să ofere o gamă mai largă de produse de acces la nivel angro în raport cu produsele mandatate de autoritatea de reglementare, în temeiul reglementărilor sectoriale, operatorilor cu putere de piață semnificativă, deoarece beneficiarul ajutorului nu folosește numai resursele proprii, ci și banii contribuabililor pentru dezvoltarea propriei infrastructuri. Accesul la nivel angro trebuie acordat imediat ce este posibil, înainte de începerea exploatării rețelei.

Accesul cu ridicata efectiv la infrastructura subvenționată trebuie să fie oferit pentru o perioadă de cel puțin 7 ani. Dacă la sfîrșitul perioadei de șapte ani, operatorul infrastructurii în cauză este desemnat de autoritatea de reglementare în temeiul cadrului de reglementare aplicabil ca avînd o putere de piață semnificativă pe piața specifică respectivă, obligațiile de acces trebuie impuse în conformitate cu cadrul de reglementare pentru comunicațiile electronice. Pentru a permite accesul efectiv, se aplică aceleași condiții de acces pentru întreaga rețea subvenționată, inclusiv pentru părțile acestor rețele în cazul în care s-au utilizat infrastructurile existente. Obligațiile de acces se aplică indiferent de modificările legate de proprietate, de modul de gestionare sau de exploatare a infrastructurii care beneficiază de subvenții.

8) Politica de prețuri în cazul accesului la nivel angro.

Prețul pentru accesul la nivel angro trebuie să aibă la bază principii de stabilire a prețurilor definite de către autoritatea de reglementare și criteriile de referință și trebuie să țină seama de ajutorul primit de operatorul de rețea. La stabilirea prețului de referință, vor fi luate în considerare prețurile angro medii publicate, practicate în alte zone comparabile, mai competitive sau, în cazul în care aceste prețuri nu sînt publicate, se au în vedere prețurile stabilite sau aprobate deja de către autoritatea de reglementare pentru piețele și serviciile în cauză. În cazul în care nu sînt disponibile

prețuri publicate sau reglementate pentru anumite produse de acces la nivel angro în vederea efectuării unei analize comparative, politica de stabilire a prețurilor trebuie să urmeze principiile orientării în funcție de costuri în conformitate cu metodologia stabilită în baza cadrului sectorial de reglementare. Criteriile de referință trebuie să fie specificate în mod clar în caietul de sarcini.

9) *Monitorizare și mecanism de recuperare.*

Furnizorii de ajutor de stat trebuie să monitorizeze îndeaproape pe întreaga durată a proiectului punerea în aplicare a proiectului de bandă largă. Furnizorii trebuie să pună în aplicare mecanismul de recuperare în cazul în care ajutorul alocat proiectului depășește valoarea de 10 milioane Lei. Furnizorii pot prevedea că sumele recuperate de la ofertantul selectat din profitul suplimentar ar putea fi cheltuite pentru extinderea ulterioară a rețelelor de bandă largă în aceeași schemă-cadru și în aceleași condiții ca și în cazul măsurii de ajutor inițiale. În acest scop, furnizorul va impune obligația separării conturilor pentru ofertantul selectat în ceea ce privește subvenția primită, pentru a monitoriza punerea în aplicare a schemei, precum și profiturile suplimentare generate.

10) *Transparență.*

Furnizorii publică pe un site internet central cel puțin următoarele informații privind măsurile de ajutor de stat: textul integral al schemei de ajutor aprobate și dispozițiile de punere în aplicare aferente, numele beneficiarului ajutorului, quantumul ajutorului, intensitatea ajutorului și tehnologia utilizată. Aceste informații se publică după adoptarea deciziei de acordare a ajutorului, se păstrează cel puțin 10 ani și sînt disponibile, fără restricții, publicului larg.

Furnizorul trebuie să impună beneficiarului ajutorului obligația să ofere părților terțe îndreptățite acces global și nediscriminatoriu la informațiile privind infrastructura sa, inclusiv conducte, cabinete stradale și fibră optică, dezvoltată în cadrul unei măsuri de ajutor de stat. Aceste informații trebuie actualizate periodic și trebuie să fie disponibile în formate comune.

11) *Raportare.*

Începînd cu data la care rețeaua este pusă în funcțiune, pe durata măsurii de ajutor, furnizorul trebuie să prezinte Consiliului Concurenței, la intervale de doi ani, rapoarte privind principalele informații în materie de proiecte de ajutor. Aceste informații trebuie să includă cel puțin următoarele: pe lîngă informațiile deja făcute

publice conform subpunctului 10), data la care rețeaua este pusă în funcțiune, produsele de acces cu ridicata, numărul solicitărilor de acces și al furnizorilor de servicii în rețea, numărul locuințelor care utilizează rețeaua, ratele de utilizare. Atunci când adoptă o decizie în temeiul prezentului Regulament, Consiliul Concurenței poate solicita rapoarte suplimentare cu privire la ajutorul acordat.

146. Neîndeplinirea oricăreia dintre aceste condiții necesită o evaluare aprofundată pentru a stabili dacă ajutorul este compatibil cu mediul concurențial.

8.5. Sprijinirea dezvoltării rapide a rețelelor NGA

147. La luarea deciziei de acordare a ajutorului furnizorul trebuie să țină seama de interesul public în finanțarea unei platforme deschise și neutre în cadrul căreia mai mulți operatori vor putea concura pentru furnizarea serviciilor către utilizatorii finali.

148. Orice măsură de sprijinire a dezvoltării rețelelor NGA, pe lângă condițiile de compatibilitate indicate în secțiunile 7 și 8.4, trebuie să îndeplinească următoarele condiții, luând în considerare situațiile specifice în care vor avea loc investițiile publice în rețelele NGA:

1) *Acces cu ridicata*: trebuie să se asigure accesul la nivel angro efectiv pentru operatorii terți. Rețeaua subvenționată trebuie să ofere acces în condiții echitabile și nediscriminatorii tuturor operatorilor care solicită accesul, precum și posibilitatea degрупării efective și complete. Dacă ofertantul selectat introduce o rețea cu topologie punct la multipunct, acesta are obligația clară să asigure degрупarea efectivă prin intermediul multiplexării prin divizarea lungimii de undă (WDM) de îndată ce accesul este standardizat și disponibil pe plan comercial. Până în momentul în care degрупarea WDM devine efectivă, ofertantul selectat are obligația de a asigura solicitanților accesului un produs de degрупare virtual, cât mai apropiat posibil de degрупarea fizică.

Operatorii terți trebuie să aibă acces la infrastructura de rețea pasivă, nu doar la cea activă. Pe lângă accesul de tip bit-stream și accesul necondiționat la bucla și sub-bucla locală, obligația de acces trebuie să includă și dreptul de utilizare a conductelor și stîlpilor, a fibrei negre sau a cabinetelor stradale. Ofertantul selectat trebuie să acorde acces efectiv la nivel angro timp de cel puțin șapte ani, iar dreptul de acces la conducte sau stîlpi nu trebuie să fie limitat în timp. Această dispoziție nu aduce atingere obligațiilor de reglementare similare care pot fi impuse de autoritatea de reglementare pe piața specifică în cauză pentru a încuraja concurența sau măsurilor adoptate în cursul și după expirarea perioadei respective.

În zonele cu o densitate scăzută a populației, unde sînt disponibile servicii limitate de bandă largă sau în cazul întreprinderilor locale mici, pentru a evita creșterea în mod disproporționat costurilor investiției, produsele de acces care presupun intervenții costisitoare la infrastructura subvenționată, neprevăzute, trebuie să fie oferite numai în cazul în care există o cerere rezonabilă din partea unui operator terț. Se consideră că cererea este rezonabilă dacă:

- a) solicitantul accesului prezintă un plan de afaceri coerent care justifică dezvoltarea produsului în rețeaua subvenționată; și
- b) în aceeași zonă geografică niciun alt operator nu oferă deja produse de acces comparabile, la prețuri echivalente cu cele din zonele mai dens populate.

Creșterea disproporționată a costurilor trebuie dovedită de furnizor prin calcule detaliate și obiective ale costurilor.

Paragraful anterior nu poate fi invocat în zonele mai dens populate în cazul în care se poate estima dezvoltarea concurenței în domeniul infrastructurii.

În zonele cu o densitate mai ridicată a populației, rețeaua subvenționată trebuie să răspundă tuturor tipurilor de produse de acces la rețea pe care operatorii le-ar putea solicita.

În zonele cu o densitate mai ridicată a populației, în cazul în care sînt eligibile pentru ajutor de stat, se va considera că acordarea de ajutoare pentru investiții în simpla modernizare a rețelelor existente care nu rezultă într-o schimbare semnificativă din perspectiva condițiilor de concurență nu este în interesul public.

2) *Tratament echitabil și nediscriminatoriu*: infrastructura subvenționată trebuie să permită furnizarea de servicii accesibile ca preț și competitive pentru utilizatorii finali de către operatorii în situație de concurență.

În cazul în care operatorul de rețea este integrat vertical, trebuie instituite garanții adecvate pentru a se evita orice conflict de interese, discriminare nejustificată în ceea ce privește solicitanții accesului sau furnizorii de conținut și orice alt avantaj indirect ascuns. Similar, criteriile de atribuire trebuie să cuprindă dispoziții conform cărora ofertanții care propun doar un model angro, doar un model pasiv sau ambele primesc puncte suplimentare.

149. Proiectele de ajutor de stat care au scopul de a finanța rețelele backhaul sau care se limitează la lucrări civile și care permit accesul tuturor operatorilor și tehnologiilor prezintă în special caracteristici care favorizează concurența. Această caracteristică va fi luată în considerare în evaluarea proiectelor de acest tip.

8.6. Ajutor pentru rețelele de bandă largă ultrarapide

150. Prin derogare de la punctul 144, intervenția publică ar putea fi, în mod excepțional, permisă pentru rețelele NGA care pot oferi o viteză ultrarapidă, de peste 100 Mbps.

151. În zonele NGA negre, intervenția de acest tip ar putea fi permisă numai dacă se poate dovedi existența unei schimbări semnificative, conform punctului 90, pe baza următoarelor criterii cumulative:

- 1) rețelele NGA existente sau planificate nu ajung pînă la sediul utilizatorului final cu rețele de fibră optică, prin planurile de investiție ale operatorilor comerciali, în conformitate cu punctele 109-121;
- 2) situația pieței nu evoluează înspre furnizarea în context concurențial a serviciilor ultrarapide, cu o viteză de peste 100 Mbit/s, în viitorul apropiat, prin planurile de investiție ale operatorilor comerciali, în conformitate cu punctele 109-121.

Într-o zonă în care există o rețea FTTC sau o rețea echivalentă și o rețea prin cablu modernizată, cel puțin Docsis 3.0, condițiile de piață sînt, în general, considerate suficient de competitive pentru a putea să evolueze spre furnizarea de servicii ultrarapide fără necesitatea intervenției publice;

- 3) există cerere estimată pentru aceste îmbunătățiri calitative.

152. În situația descrisă la punctul anterior, orice nouă rețea subvenționată trebuie să respecte condițiile de compatibilitate de la punctele 145 și 148. De asemenea, furnizorul trebuie să demonstreze, în egală măsură, că:

- 1) rețeaua subvenționată prezintă importante caracteristici tehnologice optimizate și caracteristici de performanță îmbunătățite semnificativ comparativ cu caracteristicile care pot fi verificate și cu performanța rețelelor existente sau planificate; și că
- 2) rețeaua subvenționată se va baza pe o arhitectură deschisă exploatată ca o rețea exclusiv angro; precum și că
- 3) ajutorul nu duce la denaturarea excesivă a concurenței cu alte tehnologii NGA care au făcut recent obiectul unor noi investiții de infrastructură importante ale operatorilor de piață în aceleași zone- țintă.

Se va ține seama, în special, de următorii factori interconectați: dimensiunea investiției, cît de recentă este, perioada minimă necesară pentru a obține un randament adecvat asupra investiției și efectul probabil al extinderii noii rețele

ultrarapide subvenționate asupra numărului de abonați la rețelele NGA existente și asupra prețurilor relative ale abonamentelor.

153. Numai în cazul în care sînt îndeplinite aceste condiții suplimentare, finanțarea acestor rețele din fonduri publice ar putea fi considerată compatibilă conform testului comparativ. Această finanțare trebuie să ducă la un progres tehnologic important, sustenabil, care favorizează concurența și care nu are caracter temporar, fără a crea efecte disuasive disproporționate în ceea ce privește investițiile private.

Secțiunea 9. Dispoziții finale

154. Consiliul Concurenței va aplica prezentul Regulament tuturor măsurilor de ajutor notificate, după intrarea în vigoare a acestuia, chiar dacă proiectele au fost notificate anterior acelei date.

155. Consiliul Concurenței va aplica în cazul ajutoarelor ilegale normele în vigoare la momentul acordării ajutoarelor.

156. Consiliul Concurenței poate revizui prezentul Regulament pe baza evoluțiilor viitoare importante care țin de piață, tehnologie și reglementare.

Intervenții tipice pentru susținerea comunicațiilor în bandă largă

Următoarea enumerare are caracter indicativ, și nu exhaustiv, deoarece autoritățile publice ar putea elabora diverse modalități de sprijinire a dezvoltării comunicațiilor în bandă largă sau s-ar putea abate de la modelele descrise. Diferitele combinații includ de obicei ajutor de stat, cu excepția cazului în care investițiile sînt realizate în conformitate cu principiul investitorului în economia de piață.

1. Alocare monetară sau finanțarea decalajului.

Finanțarea decalajului se referă la diferența dintre costurile investițiilor și profiturile estimate a fi obținute de investitorii privați. În majoritatea cazurilor, furnizorul acordă granturi directe în bani investitorilor din domeniul comunicațiilor în bandă largă pentru a construi, gestiona și exploata din punct de vedere comercial o rețea de bandă largă. Astfel de granturi implică de obicei ajutor de stat în sensul Legii privind ajutorul de stat, întrucît subvențiile sînt finanțate din resurse de stat și conferă un avantaj investitorului în vederea realizării unei activități comerciale în condiții care nu ar fi fost disponibile pe piață. În acest caz, atît operatorii de rețea care primesc grantul, cît și furnizorii de comunicații electronice care solicită acces la nivel angro la rețeaua subvenționată sînt beneficiari ai ajutorului.

2. Sprijin în natură.

Furnizorii de ajutor de stat sprijină dezvoltarea comunicațiilor în bandă largă prin finanțarea introducerii unei rețele complete sau a unor părți de rețea de comunicații în bandă largă care este apoi pusă la dispoziția investitorilor de comunicații electronice care vor utiliza aceste elemente ale rețelei pentru propriul proiect de dezvoltare de bandă largă. Sprijinul poate îmbrăca mai multe forme, cea mai frecventă fiind cea prin care furnizorii asigură infrastructura pasivă de bandă largă, prin efectuarea de lucrări de construcții civile (de exemplu prin excavarea unui drum) sau prin plasarea de conducte sau fibră neagră. Această formă de sprijin creează un avantaj pentru investitorii în comunicațiile în bandă largă care economisesc costurile de investiții respective,

precum și pentru furnizorii de servicii de comunicații electronice care doresc să obțină accesul la nivel angro la rețeaua subvenționată.

3. Rețea sau părți ale rețelei de bandă largă exploatare de stat.

Este ajutor de stat dacă statul în loc să acorde sprijin unui investitor din domeniul comunicațiilor în bandă largă, construiește (părți din) o rețea de bandă largă și o exploatează, în mod direct, printr-o entitate a administrației publice sau prin intermediul unei întreprinderi de stat. Acest model de intervenție constă, de regulă, în construirea unei infrastructuri de rețea pasive aflate în proprietate publică, cu scopul de a o pune la dispoziția operatorilor de comunicații în bandă largă prin acordarea accesului la nivel angro la rețea în condiții nediscriminatorii. Exploatarea rețelei și acordarea accesului la nivel angro la rețea în schimbul unei remunerații este o activitate economică în sensul Legii privind ajutorul de stat. Construirea unei rețele de bandă largă în vederea exploatării comerciale constituie o activitate economică, respectiv pot exista deja elemente de ajutor de stat în sensul Legii privind ajutorul de stat în momentul construcției rețelei de bandă largă. Furnizorii de comunicații electronice care doresc să obțină accesul la nivel angro la rețeaua exploatată de autoritățile publice vor fi considerați, de asemenea, beneficiari ai ajutoarelor.

4. Rețea de bandă largă, gestionată de un concesionar.

Furnizorii de ajutor de stat pot finanța, de asemenea, introducerea unei rețele de bandă largă, care rămâne în proprietatea publică, însă exploatarea rețelei va fi atribuită prin intermediul unei proceduri de licitație deschisă unui operator comercial pentru a o gestiona și exploata la nivel angro. De asemenea, în acest caz, întrucât rețeaua este construită în vederea exploatării sale, măsura poate constitui ajutor de stat. Operatorul care gestionează și exploatează rețeaua, precum și furnizorii terți de comunicații electronice care doresc să obțină accesul la nivel angro la rețea vor fi considerați, de asemenea, beneficiari ai ajutorului.